

PATOLOGINIS LOŠIMAS: VIS DAR TIKITĖS PAGAUTI SĖKMĘ UŽ SKVERNO?

Dėl to, kad patologinis (t.y., asmenybę visiškai užvaldęs ir todėl nekritiškai vertinamas, nekontroliuojamu potraukiu virtęs) lošimas yra ne mažesnė problema, nei alkoholizmas ar narkotikų vartojimas, specialistai nebesiginčija jau seniai. Dėl šios bėdos, taip pat kaip ir dėl šalia paminėtų, žlunga šeimos ir karjeros, prarandamas turtas, bei, kas baisiausia, vykstant palaipsninei asmenybės degradacijai, prarandama dvasinė pusiausvyra.

Visgi, lošimo yda yra gana paplitusi. Iš dalies dėl to, kad siūlomas legalus, lengvai prieinamas laisvalaikio praleidimo būdas derinamas su patraukliais aksesuarais - pradedant siūlomais nemokamais pietumis Jūsų miesto upėje plūduriuojančiame kazino-laive ir baigiant pasaulinio lygio žvaigždžių pasirodymais kazino sostinėje Las Vegas. Be abejonės, reikšmės turi ir tai, kad, skirtingai nei alkoholis ar narkotikai, lošimas iš esmės neturi akivaizdaus fizinio poveikio – tik psichologinį, todėl, viena vertus, yra lengviau nuslepiamas nuo pašalinių, kita vertus, visuomenėje dažnai vertinamas kaip mažiau kenksmingas.

Kaip ten bebūtų, nekontroliuojamų lošėjų yra gana daug ir lošimas jau seniai tapo viena iš mėgstamų šiuolaikinėje visuomenėje laisvalaikio praleidimo formų. Dėl jau minėtų priežasčių (prieinamumo, patrauklumo) lošimą renkasi ir vis daugiau pagyvenusių žmonių, kurie, savo ruožtu, yra bene patraukliausia klientų grupė šio verslo organizatoriams. Skirtingai, nei nuolat darbais užsivertę jų vaikai ar “laisvų” pinigų neturintys, į gyvenimą dar tik besikabinantys, anūkai, šie žmonės paprastai turi ir laiko, ir santaupų, leidžiančių lankytis lošimo namuose. Tad nenuostabu, jog pagal statistinius duomenis, pagyvenusių lošėjų skaičius per šiek tiek daugiau nei 20 metų išaugo daugiau nei dvigubai (nuo 35 proc. 1975-aisiais iki 80 proc. 1998-aisiais metais, pagal University of Chicago National Opinion Research Center duomenis).

Be abejo, lošėjų yra įvairaus amžiaus, tačiau būtent pagyvenusių žmonių atveju, rizika įsivelti į priklausomybę nuo lošimo ir tiesiogine prasme pastatyti ant kortos (ar ruletės) savo finansinę ateitį bei emocinę gerovę yra pati baisiausia. Žinoma, daugelis žmonių iš tiesų vertina lošimą tik kaip laisvalaikio praleidimo būdą. Kita vertus, atitinkamai susiklosčius aplinkybėms, dažnas iš reguliariai laisvalaikį lošimo namuose leidžiančių žmonių gali tapti patologinio potraukio auka. Pagrindinės priežastys, dėl kurių lošimas gali peraugti į patologinį paprastai yra šios:

- Noras atsikratyti vienatvės bei nuobodulio, kuomet asmuo neturi jokių kitų socialinių igūdžių palaikymo galimybių (nedalyvauja jokiaje veikloje, neturi galimybės vaikščioti į renginius, neturi draugų). Šiai kategorijai taip pat priklausytų norintieji “pabėgti” nuo kasdinių problemų ar išgyvenimų, tarkime, skyrybų ar artimo žmogaus mirties atveju. Tokie žmonės į kazino visų pirma eina pabendrauti, užsimiršti bei pasilinksinti – ir net nepastebi, kaip palieka krupjė rankose mėnesinių ar net metinių pajamų dydžio sumas.
- Žmonės, “bėgantys” nuo fizinio skausmo. Kaip bebūtų keista, atliekant apklausas, nemažai apklaustų sergančiųjų ir nuolat kenčiančių skausmą žmonių, besilankančių lošimo namuose, prisipažino, kad įtempta emocinė

veikla bei adrenalino kiekis, gaunamas lošiant, jiems padeda lengviau kęsti skausmus.

- Kai kurie žmonės nuoširdžiai tiki, jog lošimo pagalba gali pataisyti savo pašlijusius finansinius reikalus bei užsitikrinti papildomų pajamų senatvei. Juos įkvepia pranešimai apie fantastiškas kitų laimėtas sumas. Net pralošę dideles sumas, jie nuolat bando “atsilošti” ir klimpsta vis giliau į šį liūną.

Kaip kovoti su lošimo manija? Pirmiausia, visuomet derėtų atsiminti, jog lošimas – tik pramoga, o ne būdas netikėtai praturtėti. Neabejokite, kad lošimo namų savininkai pirmiausia siekia susikurti gerovę sau, o ne Jums. Jei planuojate vykti į kazino, iš anksto nuspręskite, kiek pinigų galite sau leisti pralošti – laikykite tai pramogos kainą. Pasiimkite tik tiek pinigų, kiek nutarėte. Atsidūrę netoli kazino esančio bankomato, apeikite jį iš tolo, kad nepasiduotumėte ūmioms pagundoms ištuštinti banko sąskaitą.

Vertinkite lošimą tik kaip vieną iš daugelio mėgstamų užsiėmimų. Neleiskite, kad jis taptų santykių su draugais bei šeimynykščiais pakaitalu ar būdu “pabėgti” nuo problemų.

Perskaitykite šį straipsnį iki galo! Taip pat – ir bet kurią kitą pasitaikančią literatūrą, kurioje aptariami patologinio lošimo pavojai, o ne vien nepažįstamų žmonių pasakojimai apie stebuklingus laimėjimus kazino.

Kaip atskirti patologinius lošėjus nuo tiesiog kazino mėgstančių lankyti žmonių? Šie žmonės, be abejo, lankosi kazino ne dažnai, bet itin dažnai, praleidžia ten tiek laiko, jog dėl to neišvengiamai susiaurėja jų interesų ratas, prasideda konfliktai su namiškiais, nutrūsta santykiai su draugais. Ilgainiui pakinta jų suvokimas, dalykai, atrodo svarbūs, staiga nebetenka reikšmės: nesutvarkyti, apšnerkšti namai, paūmėjusios ligos, neapmokėtos sąskaitos jau nebedaro jokio įspūdžio. Užtat atsiranda naujų “projektų” bei reikmių, kuriems prireikia vis daugiau pinigų – jie kaulijami iš namiškių arba skolinami iš banko, išparduodamas turtas. Slepama, kur ir kaip panaudojami tiek pinigai, tiek – laikas. Galiausiai, visiškai suprastėja psichologinė būsena, apninka nuolatinis nerimas, depresija, kurie vis gilėja, proporcingai didėjant prarandamam lošimo namuose turtui.

Kur kreiptis, jei Jus ar ką nors iš artimųjų apniko ši blogybė? Nacionalinė patologinio lošimo taryba (National Council on Problem Gambling) siūlo kreiptis nemokamu, ištisą parą veikiančiu telefonu 1-800-522-4700, kuri ne tik išklausys Jūsų, tačiau taip pat patars, kokios paslaugos bei kovos su lošimo priklausomybe būdai Jums būtų priimtiniausi. Panašiai, kaip alkoholizmo atveju, veikia nemažai anoniminių savitarpio pagalbos grupių, skirtų patologiniams lošėjams bei jų artimiesiems (pvz., Gamblers Anonymous, apie kurią daugiau informacijos galima rasti Internete, www.gamblersanonymous.org). Priklausomai nuo valstijos, egzistuoja ir specialios, valdžios įstaigų išlaikomos, programos, skirtos padėti atsikratyti patologinio lošimo ydos. Tiesiog, kaip ir kitų priklausomybių atveju, svarbiausia yra apsipręsti žengti pirmą žingsnį sveiko, produktyvaus gyvenimo link.

Pagal amerikiečių žiniasklaidą parengė Vaida Maleckaitė.